◆ سه‌شنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۴ ◆ شماره ۲۱۴۰ ◆ سال نهم ◆ ۱۴ شعبان ۱۴۴۷ ◆ ۳ فوریه ۲۰۲۶ ◆ ۸ صفحه ◆ ۱۰۰۰۰ تومان

اتحاد ملت

روزنامه صبح ایران

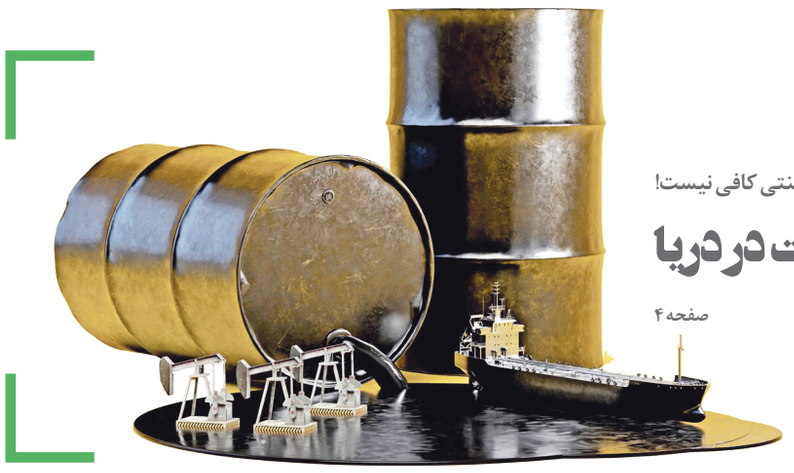

دیگر لیست سیاه و نظارت سنتی کافی نیست!

تغییر قواعد زمین بازی نفت در دریا

صفحه ۴

تالاب‌ها به کانون گرد و غبار تبدیل شدند

تالاب‌های کشور در شرایط بحرانی

صفحه ۳

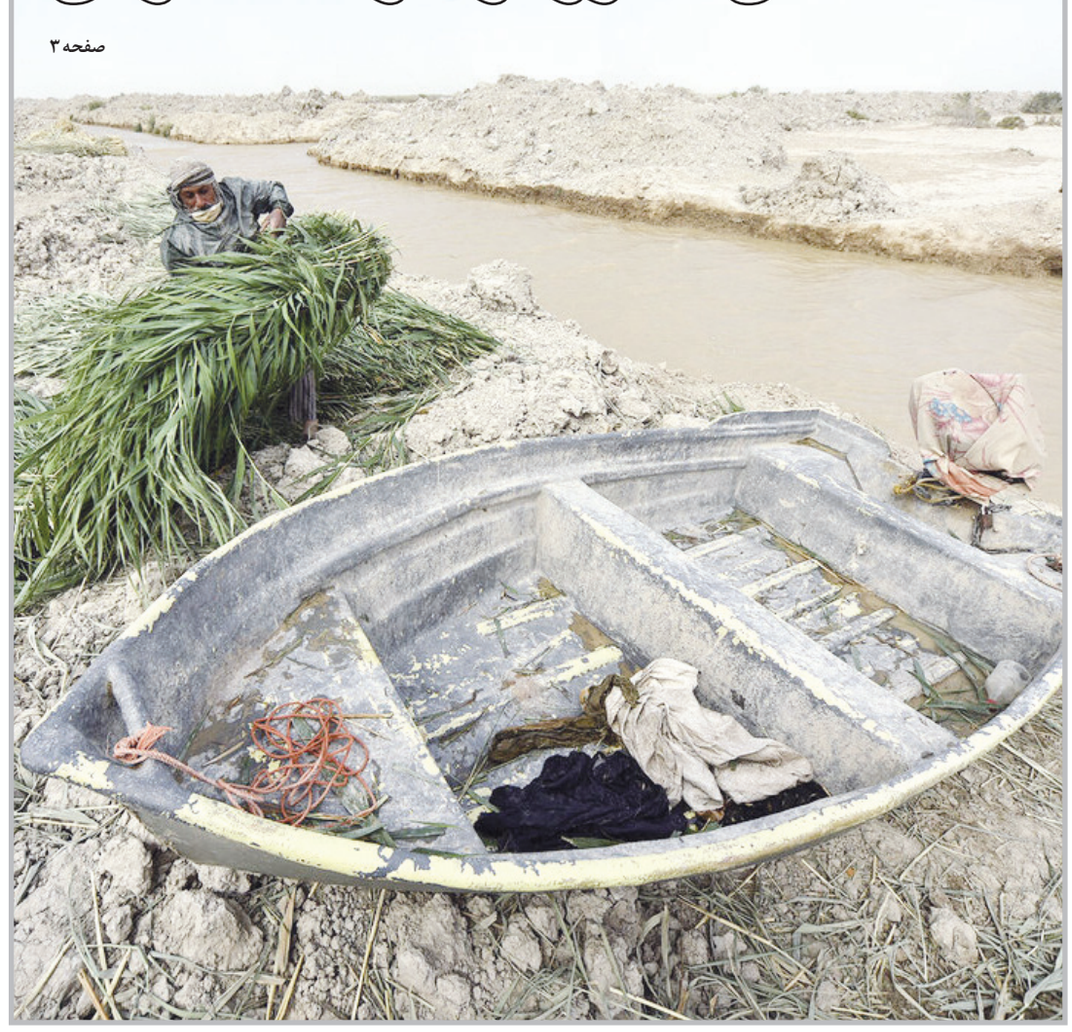

ایران و آمریکا؛ توافق یا جنگ؟

مذاکره روی لبه تیغ

با وجود اوج‌گیری تنش‌ها بین تهران و واشنگتن، هنوز نشانه‌های بازگشت به میز دیپلماسی دیده می‌شود. مقامات ایران از پیشرفت در شکل‌گیری چارچوب گفت‌وگوها خبر داده‌اند و آمریکا نیز از «گفت‌وگوهای جدی» سخن گفته است. همزمان تدارکات و تجهیزات نظامی آمریکا در خاورمیانه نیز در حال افزایش است.

پروازهای مقامات کشورها دور از دوربین رسانه‌ها، پیام‌های ردوبدل‌شده و البته اخبار ضدونقیض، همه خبر از فعل و انفعالاتی می‌دهند که می‌تواند مسیر تحولات پیش‌رو را تعیین کند. تلاش‌های دیپلماتیک در منطقه برای جلوگیری از اقدام نظامی آمریکا در جریان است، اما همزمان، سایه تهدید نظامی و شروط پیچیده، بر امکان دستیابی به توافق سنگینی می‌کند و ارتش آمریکا حجم تدارکات و تجهیزات بی‌سابقه‌ای به منطقه منتقل کرده است. سفر وزیر خارجه قطر به ایران، هرچند چند ساعته و دور از چشم رسانه‌ها، اما بازتاب‌های بسیاری داشته است. سفری که از محتوای آن جزییاتی در دست نیست، اما گمانه‌ها حاکی از تبادل پیام در آن است. برخی می‌گویند که شیخ محمد بن عبدالرحمان آل ثانی پیامی از دونالد ترامپ رییس‌جمهور آمریکا به ایران منتقل کرده است. خبری که اگر صحت داشته باشد، به این معنی است که پاسخ پیام آمریکا نیز باید در بالاترین سطوح تصمیم‌گیری جمهوری اسلامی ایران داده شده باشد. اما این سفر در حالی در راستای دیپلماسی قلمداد شده که برخی رسانه‌های اسرائیلی مدعی شدند سفیر قطر در تهران و برخی کارکنان غیرضروری سفارت نیز همراه با وزیر خارجه، تهران را به مقصد دوحه ترک کرده‌اند.

شرح در صفحه ۷

ظرفیت‌ها و پتانسیل‌هایی که اسیر شده‌اند

قفل تحریم بر رشد اقتصادی ایران

صفحه ۵

افزایش استرس، احتکار و کمبود

مواد مخدر در آستانه بحران جدید

صفحه ۸

مرغ ارزان شد اما مشتری‌ها هنوز به بازار برنگشته‌اند

بازار بی‌رمق مرغ

صفحه ۵

سخن نخست

به‌قلم: سید جمشید اوشال

یک فرضیه و سه سناریو درباره تهدیدات آمریکا

تلاش دشمن بیشتر جنگ روانی و تشویش اذهان است. دشمن میخواهد ما از درون فروبریزیم و آنوقت بیاید و ما را تسلیم کند.

به لحاظ نظامی، ظاهر امر نشان می‌دهد که آمریکا خود را برای جنگ و اشغال سرزمینی آماده نکرده و چنین آمادگی هم در نیروهای نظامی و دولت و در ملت آمریکا و اقتصاد آن وجود ندارد و اصولا و در شرایط حال چنین توانی را هم ندارد.

پس جنگ آنها جنگ وسیعی نیست بلکه باید در محدوده ضربات هوایی باشد.

در زمانی ما در آمریکا دوره های پایه های تاکتیکال و جنگ های هوایی میدیم، به ما آموزش های Snapshot با ضربه اولیه اثرگذار را می آموختند.

ادامه در صفحه ۲

اخبار

قائم‌پناه:

مخالف صدرنشینی استان‌های برخوردار در دریافت تسهیلات هستیم

معاون اجرایی رئیس‌جمهوری با بیان اینکه برخلاف سیاست عدالت‌محور دولت استان‌های برخوردار در صدر دریافت تسهیلات قرار دارند، اظهار کرد: تهران بیشترین سهم را به خود اختصاص داده و ایلام، کهگیلویه و بویراحمد، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان در پایین‌ترین رتبه‌ها قرار دارند.

به گزارش ایسنا، محمدجعفر قائم‌پناه در نشست بررسی تحقق مصوبات سفرهای استانی با بیان اینکه تلاش کردیم مصوبات سفرها از سوی بانک‌ها پرداخت شود، یادآور شد: توانستیم از آذرماه سال گذشته رقم پرداخت‌شده از سوی بانک‌ها را از ۹ درصد به ۲۶ درصد برسانیم. بخش عمده این تسهیلات معادل ۶۱ درصد است و به سرمایه در گردش اختصاص یافته و سهم ایجاد و توسعه صنایع بسیار محدود بوده‌است که از چالش‌های جدی نظام تامین مالی کشور محسوب می‌شود.

وی با تاکید بر اینکه نسبت مصارف به منابع بانکی در تهران حدود ۸۰ درصد است و این تمرکز منجر به توسعه نامتوازن شده، گفت: پیشنهاد ما کاهش سقف مجاز مصارف بانکی در تهران و هدایت منابع آزادشده به استان‌های کم‌برخوردار است تا نسبت مصارف به منابع در این استان‌ها به شکل معناداری افزایش پیدا کند.

معاون اجرایی رئیس‌جمهوری با بیان اینکه برخلاف سیاست عدالت‌محور دولت استان‌های برخوردار در صدر دریافت تسهیلات قرار دارند، ادامه داد: تهران بیشترین سهم را به خود اختصاص داده است در حالی که استان‌هایی مانند ایلام، کهگیلویه و بویراحمد، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان در پایین‌ترین رتبه‌ها قرار دارند.

قائم‌پناه با اشاره به پیشنهادهای معاونت اجرایی برای تحقق تسهیلات مصوب سفرهای استانی، اظهار کرد: از جمله پیشنهادها حذف شرط تعادل منابع و مصارف بانک‌ها در استان‌های کم‌برخوردار، خارج‌کردن تسهیلات مصوبات استانی از شمول اضافه‌برداشت بانک‌ها، الزام بانک‌های خصوصی به مشارکت در سرمایه‌گذاری‌های مولد استانی و تسهیل شرایط عمومی پرداخت تسهیلات است.

وی همچنین با تشریح پیشنهادهای معاونت اجرایی برای تحقق ۱۰۰ درصدی مصوبات تسهیلاتی، گفت: از جمله این موارد می‌توان به کاهش سقف مجاز مصارف بانکی در تهران، حذف شرط تعادل منابع و مصارف در استان‌های کم‌برخوردار، محاسبه‌نکردن تسهیلات مصوبات استانی در اضافه‌برداشت بانک‌ها، الزام بانک‌های خصوصی به سرمایه‌گذاری مولد استانی، تسهیل شرایط پرداخت تسهیلات و حذف برخی شروط عمومی مانند گردش مالی حساب اشاره کرد.

معاون اجرایی رئیس‌جمهوری با بیان اینکه رویکرد دولت تحمیل تکلیف به بانک‌ها نیست، تاکید کرد: تلاش می‌کنیم با تفاهم و در چارچوب ضوابط بانکی، سهم مشخصی از منابع بانکی به استان‌ها اختصاص پیدا کند به‌گونه‌ای که مثلاً بانک‌ها متعهد شوند طی دو سال، میزان مشخصی تسهیلات به استان‌ها پرداخت کنند.

قائم‌پناه با مقایسه عملکرد دولت فعلی با دولت‌های گذشته، یادآور شد: هرچند از وضعیت موجود رضایت کامل نداریم اما در مقایسه با دوره‌های گذشته، روند اجرای مصوبات سفرهای استانی بهبود یافته و با پیگیری مستمر و همکاری وزارت اقتصاد و بانک مرکزی، امیدواریم در سال آینده شاهد تحقق بهتر اهداف توسعه متوازن در کشور باشیم.

تنگنای استراتژیک اروپا میان پوتین و ترامپ

تحلیلگران هشدار می‌دهند اروپا در دام استراتژیکی بین تهدید روسیه از شرق و هم‌پیمان غیرقابل اعتماد آمریکا به رهبری ترامپ در غرب گرفتار آمده است.

برنا می‌نویسد: این تحلیل عمیق که توسط حسام شاکر، پژوهشگر و کارشناس امور اروپایی تهیه شده و در تاریخ ۲۷ ژانویه ۲۰۲۶ در وب‌سایت شبکه الجزیره منتشر گردیده، به بررسی بحران چندلایه‌ای می‌پردازد که اتحادیه اروپا را در آستانه دهه سوم قرن بیست و یکم در تنگنایی استراتژیک قرار داده است. تحلیلگر با مرور تحولات از زمان آغاز جنگ اوکراین، استدلال می‌کند که اروپا در یک چرخه معیوب گرفتار شده است: از یک سو، با اتکای روزافزون به آمریکا برای مقابله با روسیه، حاشیه مانور استقلال استراتژیک خود را از دست داده و از سوی دیگر، با بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید، اکنون با حامی غیرقابل پیش‌بینی و بالقوه تهدیدکننده‌ای مواجه است که می‌تواند در هر لحظه توازن امنیتی قاره را بر هم زند. نشانه آغازین این بحران را می‌توان در صحنه نمادین فوریه ۲۰۲۲ دید، هنگامی که ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، امانوئل مکرون را پشت یک میز بسیار طولانی نشاند، تصویری که به گفته تحلیلگران، «تمسخر دیپلماتیک» اروپا و اعلام بی‌اعتنایی به نقش آن در مدیریت بحران بود.

پس از آن، تهاجم تمام‌عیار روسیه به اوکراین در ۲۴ فوریه ۲۰۲۲، استراتژی دیرینه اروپا برای «رام کردن خرس روسی» از طریق ادغام اقتصادی و وابستگی انرژی (مانند خط لوله نورد استریم ۲) را در هم شکست. شوک ناشی از این جنگ، اروپا را به سمت پناه‌بردن بی‌قید و شرط زیر چتر امنیتی ناتو به رهبری آمریکا سوق داد. این وابستگی سریع، با وجود تردیدهای اولیه آلمان در ارسال تسلیحات به کیف، به تقویت بی‌سابقه حضور نظامی آمریکا در اروپای شرقی و مرکزی و افزایش وزن کشورهایی مانند لهستان انجامید. همزمان، اتحادیه اروپا بسته‌های تحریمی بی‌سابق‌های را علیه مسکو اعمال کرد که تأثیرات معکوس آن به ویژه در بحران انرژی و تورم بالا، دامن اقتصادهای اروپایی به ویژه آلمان را گرفت. به گفته نویسنده، این تحریم‌ها شبکه‌های منافع متقابل را برای همیشه گسست و اروپا را در مسیر تقابل کامل با همسایه شرقی خود قفل کرد. حادثه مشکوک انفجار خطوط نورد استریم در سپتامبر ۲۰۲۲، که گزارش‌هایی نقش اوکراین را در آن برجسته کرده‌اند، به این گسست دامن زد و واشنگتن را به عنوان اصلی‌ترین بهره‌بردار از قطع وابستگی انرژی اروپا به روسیه معرفی کرد.

با این حال، نقطه عطف اصلی بحران کنونی، بازگشت دونالد ترامپ به ریاست‌جمهوری آمریکا در نوامبر ۲۰۲۴ بود. ترامپ از همان روزهای نخست، با اظهارات تفرقه‌برانگیز درباره تعهدات ناتو و تهدید به تحمیل تعرفه‌های تجاری سنگین بر متحدان اروپایی، اعتماد بنیادین در این پیمان را ویران کرد. اروپایی‌ها که پس از جنگ اوکراین، هزینه‌های دفاعی خود را به طور بی‌سابقه‌ای افزایش داده و حتی تا تعهد به اختصاص ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی به امور دفاعی و امنیتی تا سال ۲۰۳۵ پیش رفته بودند، ناگهان خود را در مقابل حامی‌ای یافتند که نه تنها ممکن است از دفاع از آنها سر باز زند، بلکه خود به تهدیدی برای منافعشان تبدیل شده است. اوج این تهدید، اظهارات و تمایلات ترامپ نسبت به «گرینلند» بود. این جزیره عظیم متعلق به دانمارک، که نیمی از مساحت اتحادیه اروپا را دارد، به عرصه جدیدی برای نمایش عضلات ژئوپلیتیک ترامپ تبدیل شد و زنگ خطر را برای اروپایی‌ها به صدا درآورد. نویسنده تأکید می‌کند که این حادثه «شُکی عمیق» به اندازه تهاجم به اوکراین ایجاد کرد، زیرا نشان داد واشنگتن می‌تواند به اراضی متحدان خود نیز طمع کند.

به باور شاکر، رفتار ترامپ صرفاً یک بی‌ثباتی شخصی نیست، بلکه بازتاب یک استراتژی کلان‌تر است که در سند امنیت ملی آمریکا در دسامبر ۲۰۲۵ نیز منعکس شده است. این استراتژی آشکارا علیه اتحادیه اروپا موضع گرفته، از صعود راست افراطی در کشورهای عضو حمایت می‌کند و با ترویج گفتمان‌های ضد مهاجرتی و اسلام‌هراسانه، در پی تضعیف انسجام درونی و ارزش‌های لیبرال دموکراتیک قاره است. نتیجه این روند، به دام افتادن اروپا در یک مثلث شکننده است: از شرق تحت فشار روسیه، از غرب در معرض باج‌خواهی و بی‌ثباتی‌سازی متحد آمریکایی، و از درون، تهدید به بازتولید الگوهای پوپولیستی و تجزیه‌طلب. نویسنده در پایان هشدار می‌دهد که اروپا دیگر نمی‌تواند با این فرض که این شرایط موقتی است و با پایان دولت ترامپ برطرف می‌شود، خود را آرام کند؛ زیرا آمریکا به شکلی بنیادین در حال تغییر است و روندهای خطرناک آغازشده، به سادگی قابل بازگشت نخواهند بود.

دریادار سیاری:

دشمن در جنگ شناختی به‌دنبال نفوذ در ذهن جوانان است

معاون هماهنگ کننده ارتش گفت: دشمن در شرایط کنونی عمدتاً از طریق جنگ شناختی و نرم عمل می‌کند و تنها با تقویت بصیرت می‌توان در برابر آن ایستاد. این مسئولیت ویژه، بر دوش قشر جوان قرار دارد.

به گزارش مهر، امیر دریادار حبیب‌الله سیاری، رئیس ستاد و معاون هماهنگ‌کننده ارتش در آیین اختتامیه یازدهمین دوره رزم مقدماتی هنرآموزان درجه‌داری ارتش که در مرکز آموزش درجه‌داری جوادالائمه (ع) نزاجا برگزار شد، ضمن تبریک فرارسیدن ایام دهه مبارک فجر به عموم ملت شریف ایران به‌ویژه جوانان، گفت: جوانان باید با هوشیاری و احساس مسئولیت، در صیانت و پاسداری از انقلاب اسلامی ایران کوشا باشند. امیر دریادار سیاری با قدردانی از تلاش‌های مسئولان، اساتید و مربیان مرکز آموزش درجه‌داری حضرت جوادالائمه (ع) نزاجا، سطح مطلوب آموزش، نظم حاکم و آمادگی بالای رزمندگان حاضر در میدان را بیانگر توجه ویژه به مقوله آموزش دانست و از زحمات تمامی دست‌اندرکاران و مربیان این مرکز تقدیر و تشکر کرد. معاون هماهنگ کننده ارتش، ضمن گرامیداشت دوازدهم بهمن‌ماه، سالروز بازگشت تاریخی حضرت امام خمینی (ره) به میهن اسلامی، به تشریح روند مبارزات ملت ایران علیه استعمار پرداخت و اظهار داشت: ملت بزرگ ایران در طول قرن‌های گذشته، به‌ویژه در دوران حکومت‌های قاجار و پهلوی، تحت سلطه و ستم استکبار جهانی قرار داشت که با رهبری حکیمانه امام خمینی (ره)، ملت آگاه و بصیر ایران پس از پانزده سال مبارزه مستمر، انقلاب اسلامی را به پیروزی رساند و به استقلال، آزادی و عزت دست یافت. وی افزود: پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران، تحولی بنیادین در معادلات جهانی ایجاد کرد و جهان را تحت تأثیر قرار داد. با تحقق این پیروزی بزرگ، سلطه و منافع نامشروع استکبار جهانی در ایران و منطقه غرب آسیا درهم شکسته شد و آنان ناگزیر به عقب‌نشینی و ترک این منطقه شدند. امیر دریادار سیاری تصریح کرد: دشمنی که چنین شکست سنگینی را متحمل شده است، از همان ابتدای پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی تاکنون، همواره در پی بازگرداندن سلطه از دست‌رفته و بازتعریف منافع نامشروع خود در منطقه بوده است. وی در ادامه با اشاره به توطئه‌ها و دسیسه‌های گوناگون دشمن، از جمله جنگ تحمیلی، اقدامات تروریستی، تلاش برای ایجاد اختلافات قومی و مذهبی و نیز اغتشاشات، اظهار داشت: تمامی این ترفندهای سخیف و ناکام، با ایستادگی، بصیرت و رشادت ملت بزرگ ایران، به‌ویژه جوانان انقلابی، یکی پس از دیگری خنثی شده و در آینده نیز محکوم به شکست خواهد بود. ملت ایران سرافرازانه و با صلابت، پای ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی ایستاده است. امیر دریادار سیاری در ادامه با اشاره به مأموریت‌های اصلی ارتش جمهوری اسلامی ایران، تصریح کرد: صیانت از تمامیت ارضی کشور، پاسداری از استقلال ملی و حفاظت از نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، از جمله مأموریت‌های بنیادین ارتش بر اساس قانون اساسی به‌شمار می‌رود. وی خطاب به دانش‌آموختگان و هنرآموزان تأکید کرد: آیا در یک کشور، مأموریتی مهم‌تر از این سه مسئولیت وجود دارد؟ امنیت پایدار، زیربنای هرگونه پیشرفت اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی به‌شمار می‌رود و این امنیت به همت نیروهای مسلح، به‌ویژه ارتش جمهوری اسلامی ایران، تأمین و تضمین می‌شود. امیر دریادار سیاری، مهم‌ترین نیاز ارتش جمهوری اسلامی ایران برای انجام این مأموریت خطیر را برخورداری از نیروی انسانی مؤمن، متعهد، آموزش دیده و شهادت‌طلب دانست که ستون دفاع ملی هستند. وی خطاب به دانش‌آموختگان و هنرآموزان جدید این مرکز اظهار داشت: به خود ببالید که به جمع رزمندگان ارتش پیوسته‌اید تا در انجام این مأموریت کلان نقش‌آفرینی کنید. شما از میان برترین جوانان کشور و پس از طی فرآیندهای دقیق و سخت‌گیرانه گزینش، انتخاب شده‌اید. وی همچنین با تأکید بر شاخصه‌ها و ویژگی‌های اساسی رزمندگان ارتش جمهوری اسلامی ایران، تصریح کرد: ولایت‌مداری، انضباط و التزام به سلسله‌مراتب فرماندهی که به فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی) منتهی می‌شود، از مؤلفه‌های بنیادین این نهاد مقدس به‌شمار می‌رود. انضباط، هماهنگی، انسجام و اتحاد، همچون نخ تسبیح، ارکان ارتش را به هم پیوند داده و آن را در صیانت از جمهوری اسلامی ایران استوار و پایدار نگه می‌دارد. معاون هماهنگ‌کننده ارتش تصریح کرد: در شرایط کنونی، جنگ نرم با ابزار فضای مجازی به‌گونه‌ای عمل می‌کند که هدف اصلی آن اثرگذاری بر ذهن و افکار جامعه است و قشر جوان، محور تمرکز این هجمه‌ها قرار دارد. وقتی جنگ نرم بر ذهن جوانان تأثیرگذار شود، باورها، عقاید، افکار و در نهایت رفتار آنان متأثر از اهداف دشمن شکل می‌گیرد و مسیر عملکردی آنان مطابق خواست‌های نامشروع بیگانگان قرار می‌گیرد. امیر دریادار سیاری تأکید کرد: جوانان عزیز باید هوشیار و آگاه باشند و اجازه ندهند جنگ نرم دشمن بر ذهن و افکار آنان تأثیر بگذارد. مؤثرترین راه مقابله با این هجمه‌ها، تکیه بر ارزش‌های ملی و دینی، ارتقای سواد رسانه‌ای و افزایش بصیرت است. معاون هماهنگ‌کننده ارتش با اشاره به تهدیدات نوظهور گفت: جوانان باید بدانند هر آنچه در فضای مجازی منتشر می‌شود، الزاماً صحیح و قابل اعتماد نیست. به‌ویژه در شرایط امروز که با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین همچون هوش مصنوعی، محتواهای اغواگر و فریبنده تولید می‌شود که می‌تواند ذهن هر فرد کم‌بصیرتی را تحت تأثیر قرار دهد. وی با تأکید بر اینکه جنگ امروز، نبرد اراده‌ها، خواسته‌ها و استقامت‌هاست، تصریح کرد: دشمن در شرایط کنونی عمدتاً از طریق جنگ شناختی و نرم عمل می‌کند و تنها با تقویت بصیرت می‌توان در برابر آن ایستاد. این مسئولیت ویژه، بر دوش قشر جوان جامعه قرار دارد. امیر دریادار سیاری مأموریت دفاعی کشور را بسیار خطیر، حیاتی و اثرگذار توصیف کرد و اظهار داشت: این مسئولیت باید توسط جوانانی انجام شود که ادامه‌دهنده راه شهدای والامقام هستند. این نسل جوان باید مؤمن، متعهد، منضبط، ایثارگر، مبتکر، خلاق، دانش‌محور و دارای بصیرت کامل باشد.

وی در پایان خاطرنشان کرد: بحمدلله شما جوانان عزیز که امروز به جمع رزمندگان پیوسته‌اید و با شعارها و عزم راسخ خود، اراده‌تان را نشان دادید، قطعاً آماده‌اید تا با تقویت ویژگی‌های لازم، این مأموریت خطیر را به بهترین نحو انجام دهید، خود و ملت ایران را سرافراز و از کشور دفاع کنید و جایگاه انقلاب و میهن را در عرصه جهانی به درستی به نمایش بگذارید.